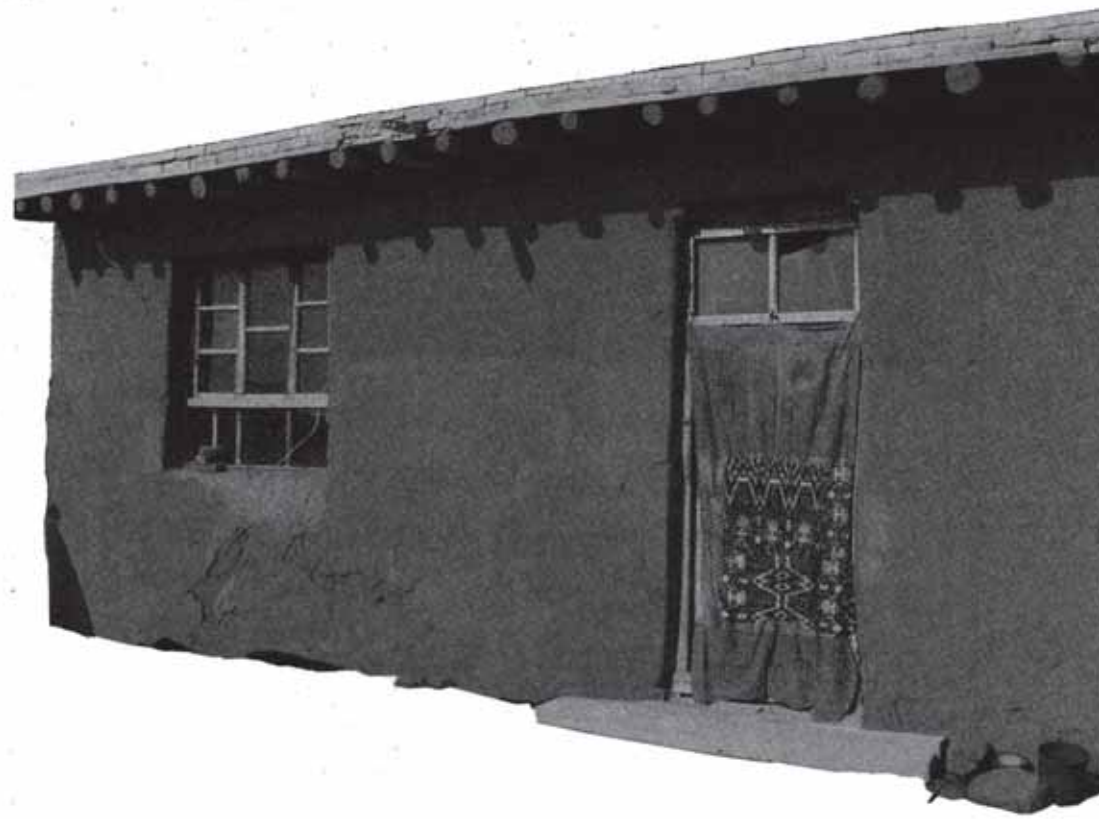

Uprchlíkem ve vlastní zemi

Uprchlíkem ve vlastní zemi

Vzdělávací oblast (Vzdělávací obor)

Člověka a příroda (Zeměpis)

Člověk a společnost (Výchova k občanství)

Cíle a výstupy

- Žáci se seznámí s pojmem vnitřně vysídlená osoba (IDP).
- Žáci porozumějí rozdílům a podobnostem mezi uprchlíky a IDPs a uvědomí si, že IDPs jsou v podobně obtížné situaci jako uprchlíci, přestože zůstávají ve vlastní zemi.
- Žáci se vžijí do životní situace lidí, kteří byli nuceni opustit svůj domov.
- Žáci vysvětlí některé příčiny vnitřní migrace.
- Žáci na základě informací z textu odvodí důsledky vysídlení.

Prostor

třída

Potřebný čas

45 minut

Pomůcky

- pět příběhů lidí, kteří opustili domov (Příloha 1) – jeden příběh pro každého žáka
- slepé politické mapy světa (příloha na konci knihy) – jedna do dvojice
- lístečky s počty IDPs a lístečky s názvy států (Příloha 2)
- barevné „bubliny“ (menší papír oválného tvaru) – několik „bublin“ pro každého žáka
- velké papíry, fixy, pastelky, lepidla
- barevná lepidla
- nástěnná mapa světa
- lepicí hmota pro umístění lístečků do společné mapy

Postup

- Na úvod můžete použít například metodu brainstormingu. Zeptejte se žáků, co si představí, když se řekne „domov“:

Co pro vás znamená domov.

Co by znamenala jeho ztráta?

- Při uvažování o tom, co by nám způsobila ztráta domova (například přestěhování do jiného města nebo země), můžete mluvit například o následujících tématech: ztráta kamarádů a známých, změna školy, změna místa bydliště, zpretrhání vazeb s okolím, ztráta práce či způsobu obživy, neznalost nového prostředí, příp. jazyka a další. Témata můžete zapisovat na tabuli a později se k nim vrátit.

- Sdělte žákům, že pro ně máte pět příběhů, jež popisují životy a situace lidí, kteří z nějakého důvodu ztratili domov a/nebo byli nuceni jej opustit (Příloha 1). Připravte je na to, že některé příběhy jsou opravdu silné. Doporučujeme proto pečlivě zvážit, zda všechny příběhy jsou vhodné pro vaše žáky. Rozdělte ve třídě příběhy, a to tak, že každý žák dostane jen jeden. Řekněte žákům, ať si každý pozorně přečte svůj příběh a po jeho přečtení si sám pro sebe zodpoví následující otázku (otázku můžete zapsat na tabuli):

Jaké problémy způsobila ztráta domova člověku z příběhu? Jaké pro něj měla důsledky?

- Poté žáky rozdělte do skupinek. Každou skupinku budou tvořit žáci, kteří četli stejný příběh. Úkolem každé skupinky je si společně zodpovědět

otázku na tabuli a popřemýšlet nad co největším počtem důsledků – ať už pozitivních či negativních. Dejte každému žákovi sadu „bublin“ (barevných oválných papírů menšího rozměru), na které si na základě společné diskuse tyto důsledky zapíší a schovají pro další práci. Na každou „bublinu“ ať napíší pouze jeden důsledek či problém. Pro lepší přehlednost v další práci můžete dát každé skupině „bubliny“ jiné barvy.

- Po skončení diskusí požádejte žáky, ať vytvoří nové skupinky tak, aby v každé byl zastoupen každý z příběhů. Úkolem skupinky bude pomoci „bublin“ vytvořit myšlenkovou mapu na téma „důsledky vysídlení pro obyvatele“. Centrální téma bude dále členěno podle zvolených kritérií; jaká kritéria si žáci zvolí, je zcela na nich. Dejte každé skupince velký papír, lepidlo a fixy či pastelky na tvorbu plakátu. Povzbud'te žáky, aby si při vysvětlování významů „bublin“ vyměnili informace z příběhů, které četli. Společně ať pak seskupí „bubliny“ do smysluplných kategorií a ty pak ještě mohou doplnit nadpisy, čarami či šipkami tak, aby vznikl plakát. Plakáty by měly shrnovat problémy lidí z příběhů, a tedy i důsledky ztráty domova, resp. vysídlení či migrace. Dejte žákům časový limit.
- Požádejte skupinky, aby představily své plakáty. Po všech prezentacích se zeptejte žáků:

Co měli všichni lidé z příběhů společného?

Utíkali všichni lidé přes hranice státu, či nikoli? V čem byl rozdíl?

Společně odvod'te, co znamená termín „vnitřně vysídlená osoba“ (IDP) a jaký je rozdíl mezi IDP a uprchlíkem. Můžete žáky nechat vytvořit vlastní definici IDP a pak ji porovnat s některou existující definicí (viz Infobox nebo některé ze zdrojů). Pokud budete pracovat s definicemi, zdůrazněte, že přestože jsou definice z právního hlediska podstatné, měli bychom být schopni za nimi vidět i konkrétní osudy lidí – jako například ty z příběhů.

- Zeptejte se žáků:

Ze které země (světadílu) si myslíte, že lidé z příběhů pocházejí? A na základě čeho tak usuzujete?

Každý žák dostane lepítka, kterým svůj tip zaznačí do nástěnné mapy světa. Položte žákům další otázky:

Ve kterých zemích je podle vás nejvíce vnitřně vysídlených osob a proč? Co může být příčinou vnitřní migrace (vysídlení)? Co bylo příčinou vysídlení v příbězích, které jste četli? Jaké jiné důvody k tomu mohou vést?

Pokud na to žáci sami nepřijdou, zmiňte kromě násilí a ozbrojených konfliktů i přírodní katastrofy a porušování lidských práv. Můžete vytvořit seznam příčin na tabuli.

Liší se nějak tyto důvody od důvodů, proč lidé utíkají ze svých zemí?

Zdůrazněte skutečnost, že vnitřně vysídlené osoby se potýkají s podobnými problémy jako uprchlíci, často včetně jazykové a kulturní odlišnosti, přestože na první pohled zůstávají „doma“ ve své vlastní zemi.

- Prozrad'te žákům, že lidé z příběhů pocházejí ze Súdánu. Ptejte se žáků:

Proč si myslíte, že příběhy vypovídají právě o lidech ze Súdánu?

Řekněte studentům, že Súdán je zemí s celosvětově nejvyšším počtem IDPs, a proto byl použit jako příklad.

Varianta: Pokud v hodině máte dostatek času, podívejte se i na situaci v ostatních zemích. Rozdejte žákům do dvojice slepé politické mapy světa nebo využijte školních atlasů. Každé dvojici dejte sadu lístečků s číselnými údaji o počtech IDPs v různých zemích (Příloha 2) a požádejte je, ať je zkusí na své mapě umístit do států, ke kterým si myslí, že se vztahují. Pokud chcete, můžete jim rozdat i názvy států a vyzvat je, aby přiřadili počty IDPs ke státům a ty potom našli na mapě. Společně práci zkontrolujte a správné odpovědi zaznačte do nástěnné mapy. Můžete diskutovat o příčinách vysokého počtu IDPs v těchto konkrétních zemích.

- Na závěr využijte některou z metod vhodných k reflexi. Je možné žákům zadat například vytvoření „diamantu“ na téma „vnitřně vysídlené osoby“. (Bližší informace naleznete v úvodu knihy.)

Poznámka

Při práci s mapou můžete využít i tzv. Petersovu projekci, která zobrazuje reálnou plochu území. V takovém případě věnujte čas vysvětlení různých principů zobrazování světa a jejich souvislostem. Může také navázat na aktivitu „Pohledy na svět“ z této příručky.

Použité zdroje

Elder, J. (2004): „Stories of horror in a child's picture.“ *International Child and Youth Care Network Today*. [online] Dostupné z: www.cyc-net.org/today2004/today040706.html (cit. 15. 6. 2009).

Cohen, R. (2008): „Listening to the voices of the displaced: Lessons learned.“ *Brookings-Bern Project on Internal Displacement*. [online] Dostupné z: www.brookings.edu/~media/Files/rc/reports/2008/09_internal_displacement_cohen/09_internal_displacement_cohen.pdf (cit. 28. 4. 2009).

World Food Programme (2007): *Darfur IDPs: voices from the desert*. [online] Dostupné z: <http://wfp.org/english/?ModuleID=137&Key=2422> (cit. 16. 6. 2009).

Schlein, L. (2009): „Chad Issues ID Cards to Sudanese Refugees.“ *Voice of America*. [online] Dostupné z: www.voanews.com/english/2009-06-02-voa42.cfm (cit. 16. 6. 2009).

Doporučené zdroje

www.internal-displacement.org – Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC) (Centrum monitoringu vnitřního vysídlení)
www.diegofgphoto.net/gallery.html – fotografie Diega Fernandez Gabaldona

INFOBOX

IDPs (Internally Displaced Persons) jsou lidé definováni jako „osoby nebo skupiny osob, které byly přinuceny opustit své domovy nebo místa pobytu proto, aby se vyhnuly dopadům ozbrojeného konfliktu, násilí, porušování lidských práv nebo důsledkům přírodních či lidmi způsobených katastrof, a které při tom nepřekročily mezinárodně uznávané hranice státu“ (Guiding Principles on Internal Displacement, Introduction).

Mezi nejčastější příčiny vnitřní migrace patří ozbrojené konflikty. Na rozdíl od uprchlíků zůstávají IDPs právně pod ochranou vlády a jiných autorit své země. Měli by mít tedy stejná práva jako ostatní občané státu.

IDPs jsou obzvlášť zranitelní z několika důvodů: často jsou nuceni se skrývat a/nebo pobývat v nebezpečném prostředí, fyzické přesídlení narušuje sociální organizaci, způsobuje zpřetrhání vazeb v rodinách a původních komunitách; zvláště ohrožené jsou v případech vysídlení ženy, děti a staří lidé, ztráta dosavadního způsobu obživy či zdroje příjmu vede k fyzické i psychosociální zranitelnosti, je narušena školní docházka dětí a mladých lidí, při kontaktu s jinými skupinami existují jazykové a kulturní bariéry, je zde zvýšené nebezpečí zneužití, hrozí ztráta osobních dokumentů, s čímž souvisejí problémy při identifikaci nebo přijímání dávek apod.

Podle odhadů IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre – Centrum monitoringu vnitřního vysídlení) je v současné době na světě asi 26 milionů tzv. vnitřně vysídlených osob. Súdán je v důsledku vleklé občanské války zemí s celosvětově nejvyšším počtem IDPs. Podle údajů IDMC z ledna 2009 jich je přibližně 4,9 milionů. Mezi země s nejvyšším počtem IDPs patří kromě Súdánu Kolumbie (2,6–4,3 mil.), Pákistán (3 mil.), Irák (2,8 mil.), Demokratická republika Kongo (1,4 mil.), Somálsko (1,3 mil.), Turecko (950 tis.–1,2 mil.), Uganda (700 tis.), Zimbabwe (570 tis.–1 mil.).

Situace IDPs v jednotlivých zemích vypadá poněkud jinak, pokud se podíváme na procento IDPs z celkové populace daného státu. Velké populace IDPs v Somálsku, Súdánu, Iráku a Kolumbii tvoří nejméně 10 % z celkového počtu obyvatel v zemi. Řada menších zemí má při pohledu na podíl IDPs z celkové populace také relativně vysoký počet vnitřně vysídlených osob. Mezi tyto státy patří například Kypr, Azerbajdžán, Gruzie, Zimbabwe nebo Libanon. Procento IDPs z celkové populace: Kypr až 23 %, Somálsko 13 %, Súdán 12,4 %, Irák 9,6 %, Kolumbie 5,7 % – 9,3 %, Zimbabwe 4,2 % – 7,4 %, Azerbajdžán 6,7 % – 7,1 %, Gruzie 5,7 % – 6,3 %, Libanon 2 % – 9 %.

Příloha 1

PŘÍBĚH 1 – ASMA, 11 LET

Jedenáctiletá Asma si kreslí v jednom z center založených organizací UNICEF. Její obrázky se změni ve chvíli, kdy dostane červenou pastelku. Na jejích výtvorech rozkvétají květiny, objeví se slunce... a lidé začnou krváčet. Skrze kreslení si Asma připomíná útok na její vesnici v Dárfúru – načrtává ozbrojeného muže na velbloudovi střelícího do lidí. Oběti útoku přitom nejsou imaginární. Asma ukazuje na jednu postavu na obrázku po druhé – její otec, starší bratr, teta. Všichni jsou mrtví.

„Nejdřív jsem uslyšela helikoptéry a pak výkřiky lidí,“ popisuje Asma den, kdy vojáci napadli její vesnici. „Bylo to brzy ráno. Můj otec byl na poli a já jsem se rozběhla k němu. Domy z trávy hořely a pak přijeli muži na velbloudech. Stříleli na lidi a všichni křičeli. Viděla jsem svého otce, jak vyběhl z pole, ale dřív než ke mně stačil doběhnout, tak ho zastřelili. Pak mě našla máma a spolu jsme utekly a schovaly se ve velkém domě, kde se skladovalo jídlo pro dobytek. Pamatuju si, jak mi říkala, že musím být potichu, ale já jsem volala tátu.“

Při podobných útočných nájezdech byly v oblasti, odkud Asma pochází, spáleny stovky vesnic a zabity tisíce lidí. „Zůstaly jsme ve skladišti skoro celý den,“ pokračuje ve vyprávění Asma. „Až dokud jsme si nebyly jisté, že můžeme vylézt. Když jsme pak vyšly ven, našly jsme mého bratra. Byl mrtvý. Moje teta měla popáleniny, ale byla naživu. Vydaly jsme se do hor, teta zemřela cestou. Šly jsme pak dva dny bez vody, než jsme dorazily do Nyaly. Asi po měsíci jsme se pak dostaly až sem do tábora Kalma pro vysídlené lidi.“ Když Asma popisuje podmínky v táboře pro lidi, kteří podobným způsobem jako ona přišli o domov, říká: „U nás ve vesnici jsme měli zvířata a pole a stromy. Tady nemáme nic. Stýská se mi po tátovi.“

Na to, že jako jedenáctiletá popisuje smrt tří členů své rodiny, je Asma pozoruhodně klidná. Jak ale říká její učitelka z centra UNICEF, je tento klid výsledkem dlouhé a trpělivé péče. „Když ke mně Asma poprvé přišla, byla podobně jako ostatní děti, které sem přicházejí, hodně nervózní, vystrašená a uzavřená do sebe. Díky kreslení teď ale začíná vyjadřovat své pocity a také vidí, že mnoho dalších dětí má podobné zkušenosti jako ona.“

Možnosti návratu do jejich vesnice jsou pro Asmu a její matku velmi omezené. Dokud se v oblasti bojuje a hrozí riziko dalších útoků, nebyly by doma v bezpečí. Nikdo jim také nenahradí spálený dům, ukradený majetek, zničená pole a zabité krávy. Návrat k běžnému životu bude hodně obtížný a zdoluhavý.

PŘÍBĚH 2 – NORELDIN, 16 LET

Šestnáctiletý Noreldin je jedním z těch, jejichž život poznamenala a navždy změnila válka. Když byla napadena jeho vesnice, Noreldin spal. Jeho otec se právě modlil v mešitě, jeho matka připravovala mléko a bratr se chystal na pole. Nikdy tam ale nedošel. „Když přijeli ozbrojení muži na velbloudech, spousta lidí se snažila utéct,“ popisuje Noreldin. „Byl tam ale velký zmatek. Domy hořely a spousta lidí byla zastřelena. Zastřelili i mého bratra. Byl to můj nejlepší kamarád. Teď je mrtvý.“

Noreldin uprchl spolu se zbývajícimi členy rodiny do tábora Mersching pro vysídlené osoby, který je asi 40 kilometrů od jeho vesnice. Zůstali tam asi tři dny, ale kritický nedostatek vody a přístřešků je přinutil vrátit se zpátky, odkud přišli. „Co jiného jsme mohli dělat?“ ptá se Noreldin. „Byl to náš domov.“ Dva dny poté se ozbrojení muži vrátili. Spálili zbývajících domy, zastřelili krávy a kozy, které zůstaly, a pokáceli ovocné stromy, aby jimi nakrmili své velbloudy.

Mezi obrázky smrti a ničení, které Noreldin kreslí, se objevují i úrodná pole, květiny a mešity. „Má vesnice měla všechno. Půda byla dobrá, pěstovali jsme plodiny na prodej a měli jsme spoustu krav,“ popisuje Noreldin, když kráčí ke svému novému domovu v táboře pro podobně postižené lidi. V jedné ze spousty malých chatrčí z trávy, které sotva odolávají dešti, tu Noreldin ulehne na zem vedle svého otce, matky, tety a dvou sestřenic.

„Jsem šťastný, že můžu každý den chodit do školy,“ říká navzdory neutěšeným podmínkám v táboře. „Mám tam už kamarády a hrajeme fotbal. Chtěl bych být farmářem, ale můj učitel říká, že jsem dobrý v malování. Nikdy dřív jsem neměl sešit a tužku, a i když kreslení ošklivých vzpomínek není lehké, cítím se díky tomu lépe a pomáhá mi to mluvit s ostatními spolužáky. Škola je určitě nejlepší část mého dne.“

Tisíce dalších vysídlených dětí však nemá stejné štěstí jako Noreldin. Ztráta domova znamená pro řadu z nich konec školní docházky. Jak říká Noreldinův učitel, „mnoho rodičů nemůže své děti poslat do školy. V některých oblastech byly zničeny školní budovy, jinde je nedostatek učitelů. Ti, kteří se ocitnou daleko od domova, často neznají jazyk, kterým se ve škole vyučuje, a nemají ani potřebné dokumenty opravňující je k zápisu do nové školy.“

PŘÍBĚH 3 – AISHA, 45 LET

Aisha vypráví svůj příběh, zatímco se svými dcerami sedí pod stromem, který je chrání před sluncem. Strom, pod nímž sedí, je v táboře Al-Salam v Jižním Dárfúru, kam Aisha utekla před válkou. „Mého manžela zabili, když pracoval na poli. Ozbrojení muži nás bez milosti napadli, všechno vzali a unesli některé z našich dětí. Mám velký strach o své dvě dcery. Už se tam nemůžeme vrátit,“ říká Aisha.

Přestože uprchla před bezprostředním ohrožením, ani život v táboře není lehký. Jediný přístřešek, který má pro sebe a své dcery, je z plastové plachty. Přes den, kdy pobývají venku, hledají úkryt před nesnesitelným horkem i před větrem přinášejícím písek z okolní pouště. Při pohledu na podmínky, ve kterých žijí, je těžko představitelné, že spousta lidí tu hledá útočiště. Přesto každé ráno čeká před bránou tábora dalších několik stovek lidí, kteří by se rádi dostali dovnitř.

„Než jsme sem dorazily, ušly jsme asi 140 kilometrů, byly jsme unavené a hladové,“ popisuje Aisha svůj příchod do tábora, zatímco přihlíží tomu, jak nově příchozí dostávají vodu a pokrývky od humanitárních pracovníků. „Cítím se tu bezpečněji, ale nežije se tu dobře. Jídlo dostáváme od místních pracovníků, ale často máme hlad. Ráda bych měla kus půdy, který bych mohla obdělávat, a vypěstovat tak jídlo pro sebe a své dcery, ale to tady není možné. Je nás tu příliš mnoho.“

Kromě jídla je častým problémem míst, jako je Al-Salam, nedostatek vody. K lidem prchajícím před válkou a násilím se často připojují i ti, kteří přišli o dobytek a úrodu v důsledku těžkého a dlouhotrvajícího sucha. S nedostatkem čisté vody v táborech a jejich okolí pak souvisejí i zhoršené hygienické podmínky a šíření nemocí.

„Ženy jako já to nemají jednoduché,“ pokračuje Aisha v popisu toho, co ji nejvíce trápí. „Přišla jsem o muže i o celou komunitu, bojím se vrátit domů, aby nás znovu nenapadli. Ženy jsou často znásilňovány a děti unášeny, aby pomáhaly v boji.“ Podobně jako mnozí jiní nevěří Aisha, že by jim po návratu domů vláda zajistila bezpečnost. Po celém území je příliš mnoho ozbrojených lidí a nášlapných min, než aby se odvážila vrátit.

Zatímco Aisha vypráví, její dcery ustrašeně pozorují dění kolem. Jak říká Aisha, „stále ještě mají strach. Bojí se, že ozbrojení muži zase přijdou a tentokrát nás zabijí. Bojí se jako my všichni tady.“

PŘÍBĚH 4 – BASHER, 72 LET

Dvaasedmdesátiletý Basher patří v táboře pro vysídlené lidi nedaleko Chartúmu mezi nejstarší obyvatele. Když popisuje, jak se do tábora dostal, naslouchají mu i ostatní muži z okolí. „Jednou ráno napadla naši vesnici skupina ozbrojených mužů. Začali bez cíle střílet na všechno a na všechny kolem, zapálili domy a ukradli, co se dalo. Přišel jsem o všechno. Sem do tábora jsem přišel po třech dnech, které jsem strávil na cestě. Ušel jsem za tu dobu přes 100 kilometrů. Moc jsem se bál o svoji rodinu, ale naštěstí se nám všem podařilo bezpečně uprchnout,“ vzpomíná Basher.

Co Bashera i v jeho věku trápí, je skutečnost, že je na ně nahlíženo jako na „nepřátele“ nebo občany druhé kategorie. „Vláda i místní obyvatelstvo se na nás dívají skrz prsty, protože jsme jiného etnického původu. Nemůžeme za to, že nás válka vyhnala z našich domovů a zničila naše komunity. Chtěli bychom si i tady zachovat svoji důstojnost a kulturu,“ dokončuje Basher.

Přestože sám už zaměstnání nehledá, ví, jak obtížné je pro mladou a střední generaci najít si v Chartúmu práci. „Můj syn má vystudovanou univerzitu,“ vypráví Basher. „Přesto je pro něj nemožné sehnat práci. Naši lidé jsou ve velké nevýhodě. Místo téměř vždycky dostane Arab, i kdyby byl jen jeden mezi deseti uchazeči černé pleti. Je potom těžké začlenit se do společnosti, uživit svoji rodinu a začít nový život.“ Diskriminace, kterou Basher popisuje, se netýká pouze možnosti získat zaměstnání. Řada vysídlených lidí na severu země popisuje, jak i humanitární pomoc byla přidělována na základě rasy nebo náboženství. Pomoc se tak například dostala k muslimským obyvatelům, ale už ne k těm, kteří jsou jiného náboženství.

Basher a celá jeho rodina vděčí za mnohé mezinárodním organizacím, které vysídleným lidem poskytují pomoc. Přesto by byl rád, kdyby tyto organizace lépe poznaly jejich kulturu, hodnoty a způsoby sociální organizace. „Přál bych si, aby při svém plánování vycházeli z toho, co známe a umíme. Vědí toho o nás a naší kultuře jen velmi málo,“ zamýšlí se Basher. „Neziskové organizace, které tu působí, by s námi měly více spolupracovat. Co naplat, když postaví studny, jejichž voda zachraňuje životy, když neupozorní lidi, jak předcházet nemocem, které se tou samou vodou přenášejí.“

PŘÍBĚH 5 – MOHAMED, 25 LET

Mohamed sedí pod velkým baobabem v jednom z mnoha uprchlických táborů, do kterého se dostal po útěku za hranice své země. Je zdravý, silný a plný energie navzdory všemu, co ho potkalo. „V naší vesnici jsem byl učitelem,“ vzpomíná na dobu před tím, než jeho život zasáhla válka a násilí. „Utekl jsem sám, protože jsem nemohl najít svoji rodinu. Nevím, co se s nimi stalo ani jestli jsou ještě naživu. Chtěl bych se vrátit, ale nejde to, protože tam, odkud pocházím, není bezpečno.“

Dnešní den očekával Mohamed s napětím a s nadějí, protože vláda země, do které uprchl, by mu stejně jako tisícům dalších uprchlíků měla vydat nový průkaz totožnosti. Ten ho bude opravňovat k řadě výhod včetně například volného pohybu po území státu. Dokument také uznává jeho status uprchlíka, což může být v některých situacích velmi důležité.

„Poté co uniknete bezprostřednímu ohrožení, je pro vás důležitá právě otázka vaší identity v nové zemi,“ vysvětluje Mohamed. „Spousta lidí utíká doslova s ničím. Nemají rodné listy, řidičské průkazy ani žádný jiný typ dokumentu, který by mohl sloužit k identifikaci. Najednou se z vás přes noc stane nikdo, nemáte rodinu ani doklady, pro úřady prakticky neexistujete.“

Průkaz totožnosti, který Mohamed spolu s dalšími dostane, mu zajistí některá základní práva, která mu náležejí podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Nemůže s ním sice cestovat za hranice státu, ve kterém mu byl vydán, ale může se s ním svobodně pohybovat po území státu a umožní mu také najít si práci. K otázce zaměstnání Mohamed říká: „V táborech neprobíhají žádná školení ani tu není jiná možnost dalšího vzdělávání nebo zaměstnání. Mám obavu, že po opuštění tábora pro mne jako pro uprchlíka bude obtížné sehnat práci. Neumím zatím místní jazyk, takže učitelem tu být nemůžu. Rád bych se vrátil, ale zatím to situace nedovoluje.“

Příloha 2

země	počet IDPs
Súdán	4 900 000
Kolumbie	2 650 000–4 360 000
Pákistán	3 000 000
Irák	2 840 000
Demokratická republika Kongo	1 400 000
Somálsko	1 300 000
Turecko	954 000–1 200 000
Uganda	710 000
Zimbabwe	570 000–1 000 000